

Handläggningsordning för inrättande, nedläggning och vilande av ämne/huvudområde på grund- och avancerad nivå

Publicerad: 2021-12-07

Beslutsfattare: Rektor

Ansvarig funktion: Fakultetskanslierna

Handläggare: Malin Bydén-Sjöbom(NMT) och Eva Staffansson (HUV)

Beslutsdatum: 2021-12-07

Giltighetstid: Tills vidare

Senaste översyn: -

Sammanfattning: Handläggningsordningen tydliggör ansvarsfördelning, beslutsprocesser samt arbetsgång vid inrättande, nedläggning och vilande av ämnen och huvudområden. Den omfattar även en mall för beslutsunderlag samt en bilaga med definitioner av begrepp.

Tidigare versioner: MIUN 2014/2145, 2019-12-17

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Inrättande	3
2.1 Beslutsprocess för inrättande av nytt/utökat ämne/huvudområde	3
2.2 Mall för beslutsunderlag vid inrättande av nytt/utökat ämne/huvudområde	4
2.3 Krav på lärarkompetens	6
2.3.1 Ämne, grundnivå	6
2.3.2 Ämne, avancerad nivå	6
2.3.3 Huvudområde, grundnivå - högskoleexamen och kandidatexamen).....	6
2.3.4 Huvudområde, avancerad nivå - magisterexamen	6
2.3.5 Huvudområde avancerad nivå, masterexamen	7
3 Nedläggning	7
3.1 Beslutsprocess för nedläggning av ämne/huvudområde	7
3.2 Mall för beslutsunderlag vid nedläggning av ämne/huvudområde.....	8
4 Vilande	8
4.1 Beslutsprocess för vilande av ämne/huvudområde	9
4.2 Mall för beslutsunderlag vid vilande av ämne/huvudområde	10
5 Definitioner av ämne och huvudområde, samt närliggande begrepp, på grund- och avancerad nivå vid Mittuniversitetet	10

1 Inledning

Fakultetsnämnderna har ett övergripande ansvar för kvalitet och kvalitetsutveckling av innehållet i fakultetens verksamhet. Råden för utbildning på grund- och avancerad nivå bereder ärenden som rör utbildning på grund- och avancerad nivå. Därtill är ämnesföreträdare och ämneskollegium ålagda kvalitetsansvar och ansvar för utveckling av ämnet. Prefekten har ansvar för att den utbildning som bedrivs inom institutionens verksamhetsområde håller hög kvalitet. Ansvaret omfattar även planering, fördelning och samordning av resurser samt att medverka vid samordning av utbildningsprogram.

Inrättande av nya ämnen/huvudområden omfattar såväl strategiska som ekonomiska överväganden samt ett kontinuerligt kvalitetsarbete.

2 Inrättande

Beslutet kan gälla ett nytt eller utökat ämne/huvudområde. Med utökning av befintligt ämne/huvudområde avses en vidareutveckling av befintligt ämne/huvudområde, exempelvis från grund- till avancerad nivå, från ämne till huvudområde, från magister- till masterexamen etc.

Med inrättande avses att utbildning i ämnet/huvudområdet får bedrivas vid Mittuniversitetet. För ett huvudområde innebär det också att examen får utfärdas på den nivå som huvudområdet har inrättats för.

2.1 Beslutsprocess för inrättande av nytt/utökat ämne/huvudområde

Inför ansökan om inrättande ska beslutsunderlag tas fram enligt mall nedan (2.2). För definitioner av ämne/huvudområde, se bilaga.

1. Prefekten eller prefekter i samverkan föreslår inrättande av nytt, eller utökning av befintligt, ämne/huvudområde på grund- och/eller avancerad nivå. I det fall förslaget avser en utökning av befintligt ämne/huvudområdet ska underlaget vara berett av berört/berörda ämneskollegium.

2. Ansökan bereds av rådet för utbildning på grund- och avancerad nivå.
3. Fakultetsnämnden¹ tillstyrker/avslår ansökan. Vid tillstyrkande avges förslag till rektor om inrättande.
4. Rektor beslutar om inrättande.

Beslut ska förmedlas till examensfunktionen, Ladok-funktionen, kommunikationsavdelningen, centrala studievägledningen samt studentkårerna.

2.2 Mall för beslutsunderlag vid inrättande av nytt/utökat ämne/huvudområde

En ansökan om inrättande av ett nytt eller utökat ämne/huvudområde ska innehålla en utförlig redogörelse enligt nedanstående mall.

1. Benämning
  - ◇ Ange ämnets/huvudområdets svenska benämning och dess engelska översättning.
2. Nivå
  - ◇ Ange samtliga nivåer som ämnet/huvudområdet ska inrättas på (behörighetsgivande utbildning, ämne på grundnivå, huvudområde på grundnivå, ämne på avancerad nivå, huvudområde på magisternivå, huvudområde på masternivå).
3. Examen
  - ◇ Vid inrättande av huvudområde anges om "Arts" eller "Science" ska föregå huvudområdet i den engelska översättningen av generella examensbenämningar (förekommer i översättningar av kandidat-, magister- samt masterexamina). Arts används för huvudområden av humanistisk och konstnärlig natur, medan Science används för övriga huvudområden.

¹ I det fall ämnet/huvudområdet är fakultetsöverskridande ska ärendet beredas vid samtliga berörda fakulteter

4. Ämnesgrupp

- ◇ Ange vilken av SCB:s ämnesgrupper som ämnet/huvudområdet tillhör. Förteckning över ämnesgrupper finns att hämta på SCB:s webbsida.

5. Klassificering till utbildningsområde

- ◇ Ange vilket utbildningsområde ämnet/huvudområdet huvudsakligen föreslås tillhöra (naturvetenskap, design, övrigt etc). För utökning av befintligt ämne/huvudområde anges gällande basklassificering, se dnr MIUN 2017/1753.

6. Ämnesbeskrivning

- ◇ Ge en beskrivning av ämnet/huvudområdet samt dess vetenskapliga positionering och utveckling nationellt och internationellt.

7. Syfte och behov

- ◇ Ange syftet med och behovet av inrättande av ämnet/huvudområdet.

8. Ansvar

- ◇ Vilken institution/vilka institutioner ansvarar för ämnet/huvudområdet?

9. Samarbete

- ◇ Hur kommer man att samarbeta över institutions- och/eller fakultetsgränserna inom ämnet/huvudområdet?

10. Ekonomi och investeringsbehov

- ◇ Vilka behov finns av nya lokaler och/eller ny utrustning för att exempelvis tillgodose laborativa delar?
- ◇ Finns tillräckliga biblioteksresurser?
- ◇ Vilket behov finns att komplettera litteratur, tidskrifter och databaser inom ämnet/ huvudområdet?

11. Lärarkompetens (se krav i tabell nedan)

- ◇ Vilken lärarkompetens finns och planeras för det nya ämnet/huvudområdet?
- ◇ Hur bedöms möjligheterna att rekrytera nya lärare i ämnet/huvudområdet?
- ◇ Hur ser lärarkompetensen ut i närliggande ämnen/huvudområden?

12. Forskningsanknytning och utveckling

- ◇ Redogör för ämnets/huvudområdets forskningsanknytning.
- ◇ Beskriv befintlig forskningsmiljö alternativt de planer som finns vad gäller uppbyggnad av ny miljö.

13. Vid ansökan om inrättande av ämne ska även följande besvaras:

- ◇ Vilka planer finns att utveckla ämnet till ett huvudområde?
- ◇ Tidplan för utveckling enligt ovan?

2.3 Krav på lärarkompetens

Nedan anges krav på lärarkompetens för ämnen och huvudområden på grund- respektive avancerad nivå.

2.3.1 Ämne, grundnivå

Minst en tillsvidareanställd disputerad lärare.

2.3.2 Ämne, avancerad nivå

Minst två tillsvidareanställda disputerade lärare.

2.3.3 Huvudområde, grundnivå - högskoleexamen och kandidatexamen)

Minst två tillsvidareanställda disputerade lärare.

2.3.4 Huvudområde, avancerad nivå - magisterexamen

Minst två tillsvidareanställda disputerade lärare, varav en med docentkompetens.

2.3.5 Huvudområde avancerad nivå, masterexamen

Minst två tillsvidareanställda disputerade lärare med docentkompetens, alternativt minst två tillsvidareanställda disputerade lärare varav minst en professor.

3 Nedläggning

Beslut om nedläggning kan gälla ett helt ämne/huvudområde, en nivå eller en examen. Med nedläggning avses att ämnet/huvudområdet upphör på den beslutade nivån vid Mittuniversitetet och att inga kurser ges på den nivån. Vid nedläggning av huvudområde bör inga självständiga arbeten erbjudas som fristående kurs eller för inresande studenter, även i det fall ämnet kvarstår.

En nedläggning innebär dock att examina i det aktuella ämnet/huvudområdet kan fortsätta utfärdas för student som examinerats i ämnet/huvudområdet innan det lades ned.

Prefekt och fakultetsnämnd har ansvar för att initiera nedläggning (alternativt vilande) av ett ämne/huvudområde när kvaliteten inte kan upprätthållas.

3.1 Beslutsprocess för nedläggning av ämne/huvudområde

Inför ansökan om nedläggning ska beslutsunderlag tas fram enligt mall nedan (3.2).

1. Prefekt eller prefekter i samverkan föreslår, efter hörande av berört ämneskollegium, nedläggning av helt, eller del av, ämne/huvudområde på grund- och/eller avancerad nivå.
2. Ansökan bereds av rådet för utbildning på grund- och avancerad nivå.

3. Fakultetsnämnden² tillstyrker/avslår ansökan. Vid tillstyrkande avges förslag till rektor om nedläggning.
4. Rektor beslutar om nedläggning.

Beslut ska förmedlas till examensfunktionen, Ladok-funktionen, kommunikationsavdelningen, centrala studievägledningen samt studentkårerna.

3.2 Mall för beslutsunderlag vid nedläggning av ämne/huvudområde

Av ansökan om nedläggning ska följande framgå (nedanstående punkter används som mall).

1. Skälet till att ämnet/huvudområdet bör läggas ned.
2. Datum för sista omgången kurstillfällen för de kurser som ingår i ämnet/ huvudområdet.
3. En plan för hur kurserna inom ämnet/huvudområdet ska hanteras enligt anvisningarna i Mittuniversitetets regelverk³⁴.
4. En plan för hur studenter ska kunna fullfölja program där ämnet/huvudområdet ingår.
5. En plan för information till alla studenter vid Mittuniversitetet som berörs av förändringen.

4 Vilande

Beslut om vilande kan gälla ett helt ämne/huvudområde alternativt en eller flera nivåer.

² I det fall ämnet/huvudområdet är fakultetsöverskridande ska ärendet beredas vid samtliga berörda fakulteter

³ Regler för examination (MIUN 2020/1174),
https://www.miun.se/globalassets/styrdokument/utbildning-pa-grund-och-avancerad-niva/examination/miun-2020-1174_regler-for-examination.pdf

⁴ Handläggningsordning för nedläggning av kursplan/avveckling av kurs på grund- och avancerad nivå (MIUN 2020/2780),
https://www.miun.se/globalassets/styrdokument/utbildning-pa-grund-och-avancerad-niva/amnen-och-utbildningsutbud/miun-2020-2780-nedlaggning-kursplan_210119.pdf

Med vilande av ett ämne/huvudområde på en viss nivå avses att det är nedlagt för en tidsbestämd period och att inga kurser ges på den nivån. Ett vilande innebär dock att examina i det aktuella huvudområdet kan fortsätta utfärdas för student som examinerats i huvudområdet innan det lades vilande. När beslutet fattas finns en uttalad ambition att ämnet/huvudområdet ska återuppstå när kvalitetsproblemen lösts. Beslut om vilande kan även fattas som ett steg inför en kommande nedläggning.

I varje beslut om vilande av ämne/huvudområde ska det finnas en plan för hur examination av kurser och fullföljande av program ska lösas.

Prefekt och fakultetsnämnd har ansvar för att initiera vilande av ett ämne/huvudområde när kvaliteten inte kan upprätthållas.

Ett beslut om vilande ska omprövas av fakultetsnämnden senast tre år efter beslutet. Vid omprövning ska fakultetsnämnden besluta om åtgärdsplanen fullföljts så att ämnet/huvudområdet kan återupptas, alternativt föreslå rektor nedläggning. Fakultetsnämnden kan också besluta att ämnet/huvudområdet ska vara vilande ytterligare ett år följt av ny omprövning.

4.1 Beslutsprocess för vilande av ämne/huvudområde

Inför ansökan om vilande ska beslutsunderlag tas fram enligt mall nedan (4.2).

1. Prefekt eller prefekter i samverkan föreslår, efter hörande av berört ämneskollegium, vilande av helt, eller del av, ämne/huvudområde på grund- och/eller avancerad nivå.
2. Ansökan bereds av rådet för utbildning på grund- och avancerad nivå.
3. Fakultetsnämnden⁵ beslutar att tillstyrka/avslå vilande.

⁵ I det fall ämnet/huvudområdet är fakultetsöverskridande ska ärendet beredas vid samtliga berörda fakulteter

Beslut ska förmedlas till examensfunktionen, Ladok-funktionen, kommunikationsavdelningen, centrala studievägledningen samt studentkårerna.

4.2 Mall för beslutsunderlag vid vilande av ämne/huvudområde

Av ansökan om vilande ska följande framgå (nedanstående punkter används som mall).

1. Skälet till att ämnet/huvudområdet hålls vilande.
2. En åtgärdsplan som ska vara uppfylld för att kurser inom ämnet/huvudområdet ska ges igen.
3. Under vilken tidsperiod ämnet/huvudområdet ska vara vilande.
4. En plan för hur studenter ska kunna fullfölja kurser och program där ämnet/huvudområdet ingår.
5. En plan för information till alla studenter vid Mittuniversitetet som berörs av förändringen.

5 Definitioner av ämne och huvudområde, samt närliggande begrepp, på grund- och avancerad nivå vid Mittuniversitetet

Nedan definieras ett antal begrepp som är centrala i denna handläggningsordning.

1. Ämne
  - ◇ Ett ämne är ett avgränsat kunskapsområde med egen benämning⁶. Vid Mittuniversitetet används ämne som begrepp på grund- och avancerad nivå för de kunskapsområden som inte kan utgöra huvudområden i en generell examen.

⁶ Se Universitetskanslersämbetets (UKÄ) Begreppsmanual - Grundläggande begrepp vid redovisning av officiell statistik inom högskolesektorn, vilken kan laddas ner från UKÄ:s webbsida:

<https://www.uka.se/download/18.7391c377159bc0155b8478/1487841859995/begreppsmanual-statistik.pdf>.

2. Huvudområde

- ◇ Ett huvudområde⁷ är ett avgränsat kunskapsområde, med en egen benämning, som används för att beskriva de fördjupade studier som studenterna bedriver. Huvudområde kan sammanfalla med ämne, men kan också vara ett bredare kunskapsområde. För samtliga generella och konstnärliga examina, utom högskoleexamen, krävs fördjupning inom huvudområdet.

3. Ämnesgrupp

- ◇ Ämnesgrupp aggregerar ämnen/huvudområden och används för SCB:s statistik om utbildning på grund- och avancerad nivå. En kurs måste vara knuten till en ämnesgrupp.

4. Utbildningsområde

- ◇ Ämnesgrupp aggregerar ämnen/huvudområden och används för SCB:s statistik om utbildning på grund- och avancerad nivå. En kurs måste vara knuten till en ämnesgrupp. Utbildningsområde utgör indelningsgrund för statsmakternas resurstilldelning till utbildning på grund- och avancerad nivå. Begreppet har ingen direkt koppling till ämne/huvudområde etc.

⁷ Se även Svensk-engelsk ordbok på Universitets- och högskolerådets webbsida: <https://www.uhr.se/publikationer/svensk-engelsk-ordbok/>.